

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. XXI [i. e. XIX]. An contractus solennitate juris destituti sint in foro
utroque irriti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. XIX.

An contractus solennitate juris destituti sint in utroque Foro irriti?

258. **N**egant plurimi de foro conscientiae apud Lugo *Disp. 22. n. 249.* non pauciores affirmant invaliditatem, etiam in dicto foro apud eundem, quibus subscribunt Vasq. *de testam. c. 3. dub. 1. n. 4. & 1. 2. D. 164. n. 36.* Less. Molin. *D. 81. &c.* ex communi Canonistarum, Julio Claro, & Jafone excipientes testamentum etiam ad causas profanas, quod, dum certo constat de voluntate testatoris, testamentum sine juris positivi solennitate factum pariat obligationem naturalem, sed nequit hanc parere, nisi valeat, ergo valet; de cæteris sentiant cum affirmativa,

Dico primò probabiliorem esse sententiam affirmativam, estque conformior nostris principijs ex quibus sic probatur, quando potestas agendi est adstricta ad certum modum, & formam præscriptam, sine ea actus celebratus est invalidus etiam in foro conscientiae per *n. 42.* idque firmatur ex utroque jure: Primò Canonico irritante etiam in foro interno Matrimonia clandestina, id est, carentia præsentiae Parochi, & testibus à Tridentino præscriptis. Secundò ex civili invalidante ipso facto contractus pupillorum de rebus immobilibus non solennes, sed dum jura requirunt solennitatem ad contractus;

potestatem contrahendi restringunt ad solennitatem, ergo contractus sine ea etiam in foro conscientiae sunt invalidi, nisi constet aliunde, quod jura solùm intendunt actus illicitem, secùs nullitatem: ex hoc capite Matrimonium sine proclamationibus est solùm illicitum, quia hæ non spectant ad substantialem sed accidentalem solennitatem.

Infero primò probabilius esse quod Testamentum non privilegiatum minus solenne in foro conscientiae sit nullum, ita Doctores sententiae relatæ affirmativæ contra Molinam, Lessium, Wadingum &c. Confirmatur: ex *L. hac consultissima 21. Cod. de testamentis*, quæ post præscriptas solennitates pro testamento perfecto sic concludit: *Ex imperfecto autem testamento voluntatem tenere defuncti (nisi inter liberos suos utriusque sexus habeatur) non volumus, si verò hujusmodi voluntate liberis sit admixta alia persona extranea, certum est eam voluntatem defuncti quantum ad illam duntaxat admixtam personam pro nullo haberi, sed liberis accrescere.*

Infero secundò hæredem ab intestato succedere in hæreditatem bonorum. in quibus aliquis institutus est hæres ex causa non pia in testamento minus solen-

ni

ni non privilegiato, quia perinde se habet, ac si decessisset intestatus.

Infero tertio heredem distinctum à causa pia, institutum minus solenniter teneri in conscientia hereditatem extradere succedenti ab intestato, uti & Legatarius legatum. Unde etiam sic institutus non potest vi talis testamenti uti occultâ compensatione ex relictis à defuncto bonis. His ut probabilioribus non obstantibus.

259. Dico secundò contractus naturâ suâ rescindibiles bonâ fide initos sine solennitate à jure positivo præscripta in foro conscientiæ valere, proinde res sic abalienatas E. g. res Emptas Ecclesiasticas sine forma à jure canonico præscripta retineri posse, donec declaretur nullitas, ita P. Wiestner in *tertium decretalium ad titulum 13. de rebus Ecclesiæ alienandis vel non, num. 92.* Citans Panormitanum, Sylvestrum, Navarrum. Et idem in *primum Decretal. ad Tit. 6. de electione & electi potestate à num. 191.* Sustinet in foro conscientiæ Prælaturam, ad quam quis fide bonâ electus est, non teneri dimittere, etsi laboret electio defectu solennitatis, donec declaretur invaliditas, & præter allegatos adjicit Laym. *questionum Canoniarum q. 81.* cum alijs. Probat: spectato jure naturali, & divino ejusmodi contractus pariunt obligationem naturalem, proinde valent, ergo licet careant solennitate juris positivi habendi sunt pro validis in foro interno, nisi aliunde etiam constet in hoc foro esse irritatos ex Canonum verbis, aut circumstantijs, uti constat de electione Simoniacâ. *Cap. Matthæus 23. de Simonia,* quamdiu autem est dubia pro foro interno irritatio, interpretatio benignior est

preferenda, consequenter quæ minus onerans, & obligationem subditis imponit, juxta Regulam in *obscuris minimum est sequendum*: item contra eum, qui legem dicere potuit apertius, interpretatio est facienda, apertè autem exprimeretur nullitas aliqua ex sequentibus clausulis, ut si actus pronuntietur irritus absque alia declaratione vel nulla declaratione secuta, vel ut *jis jus nullum acquiratur*, vel ut *quod obtentum est, non valeat retineri*, vel ut *etiam in foro anima non suffragetur*, cit. postremo loco Wiestner *num. 193.*

Confirmatur primò solutione argumentorum oppositæ sententiæ numero priori relatæ. Primò non valet argumentum à matrimonio clandestino, quia jus Trident. contrahentes inhabilitat ad sic contrahendum. Secundò quod hic contractus semel validus irritari non possit, ergo necesse est esse in foro interno nullum, dum caret formâ præscriptâ; ex hoc capite Religiosa Professio destituta solennitate non obligat in conscientia.

Arguunt secundò, quod actibus solennitate juris destitutis jus resistat; sed actus quibus jus resistit non obligant naturaliter, seu in conscientia. *Resp.* Ut actus naturaliter non obliget, cui jus resistit, debet esse aut talis, qui semel gestus nequeat natura sua irritari, vel jus debeat exprimere, quod resistat etiam pro foro interno.

Arguunt tertio, quod actus pro foro interno etiam sit nullus ob defectum potestatis agendi, sed nisi fiat cum forma à jure præscripta deficit potestas agendi, cum restricta sit, quod est fundamentum potissimum nostræ sententiæ in conclusione prima.

Re-

Respondeo cum Wadingo *num. 2.* hęc duo esse separabilia actus sine sollemnitate debita gestus est nullus, potestas agendi est nulla; nego quod forma prescripta afficiat potestatem agendi, cęmque reddat nullam, sed afficit actum ab ea gestum, reddıtque nullum, non pro utroque foro, sed pro externo.

Arguunt quartò, quod sollemnitates à jure requisitę ad valorem contractuum E. g. electionis, alienationis fundentur in periculo multarum fraudum, & incommodorum, quę ratio, quia semper manet genericę vera, idcirco etsi in casu particulari absit fraus & nullum damnum immineat, adhuc actus censendus est in foro interno nullus,

Resp. Admitto manere periculum, & ad hoc evitandum sollemnitates constitutas, sed nego necessario eas concernere etiam forum internum, nisi jus apertius exprimat. Pręterea si fuerit detectus defectus, sufficienter occurri potest periculo ex officio, & ad instantiam declarando nullitatem contractus, &c. & cum ut Pręlatus habeat jurisdictionem spiritualem ordinariam jure naturali plus non requiritur, quęm ut adsint substantialia actus, qualia hic adsunt, ei reipsa attribuitur, sicut tribuitur, dum communi errore habetur pro Pręlato, argument. *L. Barbarum 3. §. de Officio Pratoris.* Ex his.

Infero primò testaments, & legata etiam non pia carentia sollemnitate esse valida, seclusa fraude in foro conscientię, quam sententiam esse practicę tutam passim indicant Doctores, ac inter cęteros Haunoldus.

Infero secundò heredem sic institutum & legatarium non teneri hereditatem, & legatum reddere, donec repe-

tatur civili conditione indebiti, hoc est, tanquam res civiliter indebita, Wadingus *num. 6.* qui ulterius infert ex communiore Theologorum heredem ab intestato peccare mortaliter petentem sibi per Judicem restitui hereditatem, quando ei certo constat voluntas testatoris scripta in testamento minus solenni. Unde negatur ab his, quod jura quę invalidant testaments minus solennia agant de casu, in quo heredi ab intestato est certa voluntas testatoris, nec posse Judicem adjudicare heredi ab intestato hereditatem, saltem quando ex confessione partis est Judex certus, & si heredi scripto auferret, posset hic uti occulta compensatione.

Illatio hęc quatenus damnat peccati mortalis heredem ab intestato petentem sibi adjudicari hereditatem, ac Judicem adjudicantem, merito reprobatur à Cardenas Crystis Theologicę *Disput. 16. num. 184.* quando scripto heredi, ac Judici proponitur, ut mese probabilis sententia stans pro valore testamenti, quia probabilitas debiti nequit pręvalere contra jus certum possessionis heredis ab intestato, quando huic prius fuit adjudicata possessio. Unde subdit, quod Doctores approbantes occultam compensationem factam ab herede non sollemniter scripto judicent suam sententiam ex principijs intrinsecis esse moraliter certam, ubi constat de voluntate testatoris: sic ait L. sius, eo casu clarę patere mentem Legislatorum non fuisse in foro conscientię irritare testaments, & Molin, *Disput. 21.* dicit apertę constare, quod sollemnitas solùm exigatur in ultimis voluntatibus ut testamentum sumptum pro instrumento non faciat fidem in foro externo, non verò ut in se non habeat vim contractus transferendi

rendi Dominium, *Ly clarè*, & *ly aperte* certitudinem indicant.

Infero tertio si defunctus hæredis fidei commisit, ut aliquid restituat, vel solvat, licet tale fidei commissum non sit factum solenniter, debet solvi, si modo hæres fateatur id fidei suæ commissum esse, in dubio autem potest ei deferri iuramentum, quod si acceptare nolit, pro confesso habetur *L. questionem fin. cod. de fideicommissis Lugo Disp. 22. num. 57. contra Sanch. lib. 4. Consil. cap. 1. dub. 14. num. 15.* existimantem non obligari in conscientia solvere commissum nisi defuncto promiserit. Ratio autem Lugo est: quod hæres representet personam defuncti, ergo perinde est, siue ipse, siue defunctus fateatur, unde citatum jus, eum, qui recusat implere voluntatem defuncti perditum vocat.

Infero quarto testamenta ad pias causas, ac privilegiata, ut inter liberos, &c. valeat secundum omnes, etsi careant solennitate. Item ex recepta sententia apud Doctores primæ conclusionis Legata pia relicta in testamento pio minus solenni ad causas profanas valent, unde cum testamentum pium etiam non solenne valeat, sequitur, quod hoc revocet testamentum antierius solenne, etiam ad causas pias factum. Lugo n. 270.

Denique omnis dispositio ad causas pias valet, quæ valeret, si jus civile non obstaret, unde valet dispositio captatoria in pias causas (per eam intelligitur talis, quæ testator se in alterius voluntatem remitteret dicendo, lego ei, cui Petrus volet, vel instituo eum hæredem, quem Petrus volet) clarus §. *testamentum q. 6. num. 5.*

§. XX.

De requisitis à jure ad alienandas res Ecclesiarum?

261. **N**omine Ecclesiæ in jure Canonico *Titulo de rebus Ecclesiæ alienandis vel non*, in hac ipsi favorabili materia veniunt omnia pia loca Ecclesiastica auctoritate deputata ad pietatis, & misericordiæ opera exercenda, proinde non solæ Ecclesiæ, Capellæ, sed etiam Monasteria, & Hospitalia Episcopali auctoritate constituta, Pirhing. ad dictam Rubricam secus Hospitalia auctoritate Episcopi non constituta. Idem est de bonis sodalitatum in Collegijs Societatis JESU, ac Seminariorum in Universitati-

bus, Wadingus *Disput. 2. dub. 8. §. 4. num. 5. 6. & 7.* proinde opus non est juris solennitatibus in abdicatione honorum eorum.

Nomine autem alienationis non venit sola significatio in stricto sensu, nempe translative perfecti Dominij, ut sunt donatio, venditio, permutatio, &c. sed latissime, & in sensu *legis fin. cod. de rebus alienis non alienandis* pro omni dispositione, quæ Dominium, siue directum, siue utile, vel aliud jus, siue in re, siue ad rem transfertur, proinde prohibita